

Szóllósi János életútja

2012. április 11-i beszámoló kivonata

Kedves Diáktársaim, Hölgyeim és Uraim, kedves Barátaim!
Életrajzom mottójául, vezérelvéül Andrew Mathus mondását választanám:

"Az Élet - az erőfeszítéseket díjazza és nem a kifogásokat..."

Tanulmányaim:

1935-1939	Zádor utcai Elemi Iskola
1939-1947	Ref. Nagykun Gimnázium, érettségi
1947-1952	Hittudományi Főiskola, Eger
1952-1954	Segéd munkás, vízvezeték szerelő szakmunkás
1954-1959	Vízvezeték szerelő, Bádogos szakképesítés
1959-1962	Épületgépész technikum
1973	Erősáramú berendezések érintésvédelmének mérésére jogosultság megszerzése
1985	Építőipari árszakértő
1993-2004	Építés-szerelési szakértő

Munkahelyeim:

1952-1955	Ikarus Járműgyár segéd munkás, szerelő
1955-1959	XI. kerületi IKV. Szerelő
1959-1977	FVV/BKV művezető-építésvezető
1971-1976	Pestm. 1. sz. Épip. Szövetkezet fő-építésvezető
1976-1989	MÉLYÉPTERV ir. Tervező
1993-2004	nyugdíjas vállalkozó, Építés-szerelési szakértő

Mondanivalómat a következő gondolatok köré csoportosítom:

- ❖ Tedd magadat hasznossá,
- ❖ Newton I. és II. törvénye,
- ❖ Etiam in modico esto fidelis – kicsinyben is légy hű.

Édesapám kiskereskedő volt. Édesanyám htb. és az üzletmenet kiszolgálója. A Szóllósi féle „bót”-ban a sajt, vaj, szalonna, élelmiszerek mellett hetente frissen pörkölt szemes kávé, festékek, háztartási cikkek, még petróleum is kapható volt.

20 év takarékos munkája után került sor arra, hogy a Debreceni út és Kacsóh utca sarkán ház épült, ahol az üzlet is helyet kapott az épületben.

1939. március 15-én édesapám szívinfarktus miatt 6 hétig ágynyugalomra kényszerült – akkor így gyógyították az infarktust. Az üzlet nyitva tartásához a két segéd mellett kellett valaki, aki a pénztárt kezeli. Ez a valaki lettem én. Édesanyám megbeszélte Gyöngy tanító úrékkal, hogy erre a 6 hétre kimaradhassak az iskolából, mert az üzletben kell hasznosítani magamat.

Ilyen előzmény után kerültem a gimnáziumba. Nagy létszámú osztály volt a miénk, így a tanulást - a ritkán ránk kerülő feleltetés miatt – kissé „lazán” vettük. 1942-ben a honvédség kórház céljára vette igénybe a gimnázium épületét, ezért az osztályokat a következő tanévtől különböző – befogadásra alkalmas épületekbe telepítették.

Édesapám 1943 decemberéig kapott „laufot” az élettől – 1943 Szilveszter délutánján temették.

Az üzlet maradt, anyám özvegyi jogon vitte tovább, „Fiam, te vagy a támaszom” mondta. 15 éves voltam.

Aztán hozzánk is elért a háború, 1944 őszén még volt évnnyitó a gimnáziumban, de utóbb ránk tört a front, és megdermedt a mindennapi élet.

A lakást, az üzletet kifosztották, ami nem élelmiszer volt, azt összeborogatták. Festék és timsó, táblaenyv egy kupacba öntve.

1944. október közepétől heteken át a Zádor utcai iskolában kialakított orosz hadikórházban voltam mindenés. Később, a körülmények „konszolidálódása” után a helybeli lakosok összeírásán dolgoztam sokadmagammal, diáktársaimmal.

1945 elején Dósa Balázs polgármester tárgyalta az orosz városparancsnokkal. Ennek eredményeként Szász Béla tanár úr megkereste a gimnáziumban kialakított orosz hadikórház parancsnokát. Megállapodtak, hogy a gimnázium Horváth Ferenc utcai szárnyát a kórház kiüríti és átadja, hogy a szeptember végén megszakadt tanítás újra megindulhasson.

Dósa Balázs a város festőit odarendelte a gimnáziumba, és ők elvégezték a tisztasági meszelés/fertőtlenítés munkáját. Indulhatott a tanítás négy osztályteremben - másnaponként. Viszonzásul a város segítséget kért: vagonrakodás volt a feladat. Egészen addig „élt” a segítség, amíg egy géppisztolysorozat véget vetett a szívesség munkának.

Életem alakulására negatív hatással volt, hogy édesapám nélkül éltem meg kamaszkorom legkritikusabb szakaszát. Idealista voltam és vagyok, kerestem az alkalmat, hol tudom mások hasznát szolgálni.

A pályaválasztás előtt is felmerült a kérdés: orvos legyek-e, vagy pap? Hiszen nem akartam „bótos” lenni. Az orvosi egyetemet anyagi okok miatt nem vállalhattam. Felvettek a Hittudományi Főiskolába, Egerbe – 1952-ig itt tanultam. Az oktatás szigorú (diszciplináris) rendszerben történt, ami naponta 7-8 óra intenzív stúdiumot jelentett. Mellette hasznossá kellett tennünk magunkat: mi takarítottunk, részt vettünk az őszi betakarítási munkában, alma, szőlő, diószüret, stb. Rám afféle küldönc, „Jolly Joker” szerep jutott, kijártam a házból, segélycsomagokkal utaztam, stb.

1952 - az Állami Egyházügyi Hivatal beavatkozik a Főiskola életébe: kisöprik a tanári kart, velük néhány teológust, köztük engem.

Karcagon munkát kerestem. A Gyümölcs Értékesítő Vállalatnál egy leventebeli ismerős a főnök. Jelentkeztem nála rakodónak. Meg kell kérdezni Tüdős Imre bácsit, a helyi párttitkárt, - mondta - hogy alkalmazhat-e? A válasz: „Se munkát, se kenyeret neki Karcagon!”

Ezután Budapesten az egyik nagy cégnél kerestem munkát. Segéd munkásnak fel is vettek a karbantartórészleghez. Ahol szükség szerint széntrozser lehettem – 15 tonna szén belapátolása 8 óra alatt, de a kiégett szén salakjának kihordása is feladat volt három műszakban. Választéknak a szerelők mellett kubikos munkát is felkínáltak: munkaárok ásás, csőfektetés (csákány, lapát). A szerelőcsoport vezetője bevett állandóra a csoportjába, így 2 év után vízvezeték szerelő szakképesítést szereztem.

Az egyik kerületi Ingatlan Kezelő Vállalatnál helyezkedtem el, ahol vízvezeték szerelőként dolgoztam. Itt megtanultam a szerviz munka minden csínját-bínját, a legapróbb részletekig. A részlegvezető – Oprics Miklós bácsi – a szakma teljességének begyakorlására sarkallt bennünket: fűtés-, gázszerelés – munkát is végeztetett velem. Biztatására szereztem bádogos képesítést.

Itt érvényesül a Newtoni I. és II. törvénye (az életemben): tennem kell valamit, hogy igényesebb munkával foglalkozzam életem folyamán, mint a vízvezeték szereléssel járó kubikos munka. Meg a Hégeli mondás: „Ahhoz, hogy valami megváltozzon, változtatni kell valamit...”. Éppen ezért 1959-ben beiratkoztam az eddigi tevékenységemmel összefüggő, magas szintű ismereteket és tudást nyújtó Épületgépész Technikum esti tagozatára.

Egyidejűleg munkahelyet változtattam, a Villamosvasút főműhelyében a felújított villamos motorkocsik sűrített levegő vezetékeihez szükséges csőszerelési munkára alkalmaztak. Közben a napi munka után jártam a technikai előadásokra, utána otthon tanulás, rajzolás - kemény munka.

Évekkel utóbb ez a Technikum Pécsre költözött és Pollak Mihály Műszaki Főiskolaként az egyetem része lett. Jelentkeztem továbbtanulásra. Egykori technikumi tanárainnal találkoztam, akik elmondták, hogy a Népgazdaság nem költ arra, hogy valaki kétszer vegyen részt a korábban megszerzett szintű tanulmányokban.

1962-ben indul a főváros körüli gáz körvezeték tervezése. Két évfolyamtársam is kapacitált: a MÉLYÉPTERV tervezőket keres, próbálkozzam átkerülni hozzájuk. Az ismételten elküldött kikérőket a Vasút személyzetise válasza sem érdekesebb, viszont „NÉPGAZDASÁGI ÉRDEKBŐL” áthelyeznek képzettségemnek megfelelő munkakörbe: a vállalat Építési Főmérnökségére a szerelőrészleg művezetőjéül. Itt 35-40 fős csoport irányítása mellett állandó a készenlét, mert a munkaterület: Óbuda, Kelenföld, Ferencváros, Zugliget képezte a munkaterület határát, kocsiszínekkel, főműhelyekkel, végállomási épületekkel, áramátalakítókkal, munkásszállókkal. Ezeknek a létesítményeknek víz-, csatorna-, gázhálózatok adtak állandó munkát számunkra.

1968-ban létrejön több cég egyesítésével a BKV. A munkaterület megnagyobbodik: Szentendre, Gödöllő, Nagytétény, Ráckeve képezik a határát. A beosztásom: Építésvezető, 4 művezetővel.

1970 februárjában készülünk a METRÓ átadására. Megbízás: a napi teendők mellett a METRÓ-hoz csatlakozó BKV csomópontok kialakítása a Deák téri kis földalatti, a Baross téri irányító központ, a Keleti indulási oldalánál a busz végállomások üzemkész állapotának létrehozása március utolsó hetére. Tiltakoztam: nem vagyok építész, ne osszák rám a feladatot. Válasz: „Nálad jó kezekben vannak a munkák, én benned bízom”.

Itt aztán volt építés, szerelés, szervezés, bosszankodás. A Főv. 1-es Ép. Ip. V. csapatával dolgoztunk együtt a Deák téri kis földalatti megállóján. A csapat építésvezetője mondta: „Kiskomám, itt nincs kecmec, hajtani kell, mert ha elúszunk az idővel, könnyen Állampusztán találjuk magunkat...!”

Szóval – ingáztam a három munkahely között metróval, mert ekkor már végezték a próbafutásokat üres szerelvényekkel. A munkánkat sikeresen befejeztük az előírt határidőre, 1970. április 2-án Kádár János és kísérei végig utaztak az átadott vonalon.

Aztán 1971-ben „betelt a pohár”. Volt egy kollégám, aki időnként elfelejtett bejárni, dolgozni. Egyik ilyen alkalommal telefonált a Főmérnök: „Gyuri asztalán halomban áll a beérkezett posta, menj, szignáld ki, küldjék szét a lányok.” Három-négy ilyen alkalom után fellázadtam mondván: „és az én munkámmal mi lesz, ha folyton Gyuri restanciáját dolgozom fel?” Jött a főmérnöki válasz: „Jancsikám, a nap 24 órából, meg egy éjszakából áll.” Ráadásul ez a „Gyuri” úgy fogta fel a besegítő munkámat, hogy a helyére pályázom. Felmondtam.

Egyik megyei Építőipari Szövetkezethez távoztam, ahol fő-építésvezetői munkakör „várt” rám. Ez a szövetkezet a Pomázi Munkaterápiás Intézet melléküzemága volt. Az intézet főkönyvelője ugyanis, ügyes húzással gyümölcsöst telepített két parlagon heverő majorba, és amíg a gyümölcsös termőre fordult, kellett ennek a vállalkozásnak a jövedelmet termelő tevékenysége.

A fő-építésvezetői munkakörhöz itt a víz-, gáz-, fűtés szerelés mellett villanszerelő munka irányítása, felügyelete is tartozott. Ekkor szereztem meg az elektromos berendezések érintésvédelmének ellenőrzésére jogosító képesítést.

Ez volt az az időszak, mikor ömlött az országba az olcsó, Kuvaitból származó olaj. Ipari üzemek, ipari létesítmények, háztarások álltak át olajtüzelésre, vagy gáz üzemre.

Jelentősebb munkáink: a Sváb hegyi tüdőszanatórium (ma III. Belklinika), a Mártonhegyi gyermekszanatórium, a Béla király úti szanatórium, a Munkaterápiás intézet, Fővárosi Kefegyár, a Kőbányai Sörgyár II. Erőtelep, a Fodor Szanatórium Rehabilitációs Intézet, végül a Monori Áll. Gazdaság Csévharaszi Üzemegység kukoricapattogató üzem...

Mint jeleztem, amikor a Munkaterápiás Intézet almás kertje termőre fordult – megszüntették a szövetkezetet. Akkori igazgatómmal megegyezve áthelyezéssel távozhattam a korábban pályázott munkahelyemre, a MÉLYÉPTERV-hez, ahova ismételten hívtak. Ott így fogadtak: „Hú, te kivitelező voltál? Akkor ismered a 'stikliket', amiket a kivitelezők alkalmaznak! Irány az Ár- és Organizációs Iroda, ott van

rád szükség...!” Költségvetéseket készítettem, áraztam én korábban is, de itt aztán a tervezők által összeállított költségvetéseket kellett árazni vég nélkül.

A beárazott költségvetést a munkával megbízott kivitelező Cég ároosztálya „észrevételezte”, az összeállított „ellen költségvetésben” nyilatkozott arról, hogy a tervezői költségvetéshez képest, milyen eltérő áron vállalja a munkát. Következtek az egyeztetések, „árviták”, amikor a tervezői, meg a kivitelezői érvek ütköztetése után, kölcsönösen elfogadott, jegyzőkönyvben meghatározott áron valósult meg az építmény.

A legelső egyeztetés előtt az osztályvezető véleményét kértem: milyen álláspontot képviseljek. (A másik cégnél ez volt a szabály). Az osztályvezető válasza: „Jancsi, az egységárok szerkezetét ismered, a vonatkozó rendeletekkel tisztában vagy – amit te mondasz, azért a MÉLYÉPTERV kiáll.”

Hát itt megtanultam, hogy amit kijelentek – a mögött olyan érv-halmaz legyen, amivel a kimondott szót, az álláspontomat meg tudom védeni egy vita folyamán is.

Elmondom, hogy ezeket a beruházási munkákat az Állami Fejlesztési Bank (ÁFB) finanszírozta, így a munkák végzése folyamán a kifizetésre benyújtott kivitelezői számlákat – negyedéves rész-számlákat és végszámlákat – a banki megbízás alapján mi vizsgáltuk felül és a vizsgálatot követően módosítás nélkül, vagy módosítással került a számla kifizetésre.

Itt válik vezérelvvé az életemben a "Kicsinyben is légy hű" ajánlás, amint előadásom elején említettem: Az árképzés szabályait betartani és betartatni, csak az elvégzett munkáért fizetni a pénzügyi és a számviteli törvények előírásai szerint, csak az indokolt gépköltséget engedélyezni elszámolásra, stb. Mindezt - csak aprólékos munkával, állandó odafigyeléssel lehetett megvalósítani.

Konjunktúra volt a mélyépítő iparban, „futott a szekér”, az állam adta a pénzt az infrastrukturális beruházásokra. Regionális vízművek épültek az ország különböző helyein, a Dunántúlon, Nógrádban, épült a Pécs-mohácsi ivóvíz távvezeték, Borsodi Hőerőmű sötlan-víz távvezeték, az Orenburg-i gázvezeték kompresszor állomásai (Uzsgorod, Beregovo, Bogorodcsány), Algyői földgázmező maradék olajának kinyerése... és hát a Paksi atomerőmű.

A Paksi Atomerőmű kivitelezése a mélyépítő munkákkal indult. A terepszinttől számítva 8,2 méter mélyen, szaknyelven szólva –8,2: azaz – mínusz nyolc méter húsz centiméter mélyen kezdték az alapozást, az un. szerelő betonnal. A mélyépítő munka nem látványos, de szükséges az épület felmenő falainak, meg az un. „felszerkezetnek” a hordására.

Az építkezésnek ez a része, szervezése és bonyolítása az építés szakterületet művelő mérnökök feladata volt. Magam az osztályvezető döntése alapján akkor kapcsolódtam Paks munkáihoz, amikor a „terepszint”-től induló külső határoló acél falak gyártása majd beépítése elkezdődött.

El kell mondanom, hogy az erőmű orosz tervek alapján készült. A MÉLYÉPTERV I. Irodájában dolgozott egy 5 fős Csoport, Fejes Antal létesítményi főmérnök irányítása mellett. Ezek a mérnökök a SZU-ban szereztek diplomát, és perfekt orosz műszaki nyelvtudással bírva, honosították az orosz terveket. Ennek menete az volt, hogy a terveket átvizsgálták, a Magyar Szabványokkal egyeztették, az eredményt az „Orosszal” átbeszélték, és így – ezek után – kapta kézhez a kivitelező a terveket, megvalósításra. Megjegyzem, hogy mindig a szigorúbb, a nagyobb biztonságot nyújtó szabvány előírását valósították meg.

Külső, határoló acélfalakról beszéltem, mert az erőmű határoló fala acélból készült. Acéllemezekből 12 méter (tizenkét méter) magas dobozokat – ott alkalmazott néven „CELLÁKAT” - gyártottak Petőfibányán, amiket betonvas szereléssel kitöltöttek, majd darabonként éjjel Paksra szállították a dunaföldvári hídon közlekedve. Az éjszakai szállítást a „CELLÁK” terjedelme indokolta. A cellákat egymás mellé állították a külső falsíknak megfelelően, majd a hosszanti, függőleges cella oldalakat hermetikusan egymáshoz hegesztették mind a külső, mind a belső falsíkon.

A munkára csak a nemzetközi szabványoknak megfelelően minősített képesítésű villanyhegesztőket alkalmaztak. A hegesztések tökéletes, hermetikus zárásának ellenőrzése után a cellákba képlékeny „acélbetont” öntöttek. Az acélbeton – mint neve mutatja - adalékanyagként acél nyereséket, szegpiccet

egyéb, kohászati eredetű acéltörmeléket tartalmazott, ami lényegesen szilárdabbá tette ezt a betont a kavicsbeton szilárdságához viszonyítva.

Az épület egyes födémjeit ezekhez a függőleges cellafalakhoz csatlakoztatták nagy pontosságú építőmesteri munkával. Ezeknek a födémeknek a vasalását olyan átmérőjű beton-vasakkal készítették, amikor a szálvasak végeit már nem lehetett kampózással egymáshoz kapcsolni (25-30 mm átmérő !) A kötést úgy nevezett „vályús” hegesztéssel hozták létre. Ehhez vaslemezből élhajlító gépen vályút készítettek, a vályút alá helyezték a két betonvas érintkező végének. Ezt a vályút aztán rögzítés után elektromos hegesztés útján acéllal feltöltötték. Természetesen, itt is minősített elektromos hegesztő szakemberek dolgoztak.

Hetente, kéthetente jártunk Paksra, a létesítményi főmérnök, vagy az ERBE műszaki ellenőreinek társaságában. Ilyen alkalmakkor a felmerülő vitás kérdéseket tárgyaltuk meg a kivitelező képviselőivel. Ezt követően mindig szakítottam időt arra, hogy az épületre felmenjek a munkafolyamatokat megnézni.

Mint hogy a vályús hegesztésre - a kivitelező által beállított munkaidőt és annak költségvonzatát rutinból soknak ítéltém, ezért a hegesztő ténykedését figyeltem egy vályúnak kihegesztési időtartamáig – Hegesztés – salakolás – söprés....

A tapasztalat igazolta az álláspontomat. Mondtam a műszaki ellenőrnek. Ő egyeztetést hívott össze Paksra. A kivitelező 8-10 fővel képviseltette magát, mi a beruházó és a bank képviselőjében ketten voltunk. Ez különben bevett taktikai húzás volt a kivitelezőktől: egymásnak adták a szót, „agyonbeszélték” a témát, a tárgyaló partner kifárasztására törekedve, hátha így az ő ajánlatuk marad érvényben.

Nos, ez a tárgyalás a vályús hegesztés mért időráfordításainak ismertetése alapján úgy végződött, hogy 100 millió nagyságrendű leszámított összeg kifizetését indokolatlannak nyilvánítottuk, és minthogy tényeken alapuló érveimmel szemben nem tudtak ellenérvet felhozni, a csökkentett összeget tartalmazó jegyzőkönyvet kölcsönösen aláírtuk.

A másik nagy volumenű acélszerkezeti munka az ú.n. „pihentető” (dekontamináló) medencék belső felületének burkolása. Ezek a medencék 50 m³-nél nagyobb befogadó képességű betontartályok, amelyeket 3 mm vastag rozsdamentes (rm.) acéllemezzel kellett burkolni a tartályok belső felületén. A burkolás minőségére vonatkozó szabvány szigorúságát mi sem jellemzi jobban, hogy a kész, burkolt rm. acéllemez felület a térbeli síktól 2 méterenként 5 milliméter eltérést mutathatott. A rm. acéllemezt 3m x 1,5 méteres táblákban szállították a SZU-ból és egy országos vállalat dunántúli előgyártó üzemében hegesztették össze, helyszíni szerelésre alkalmas méretűvé.

Itt említem meg, hogy az Erőmű építésébe alkotó elemeket gyártó cégek telephelyeit szükség szerint felkerestük a tervező, vagy a műszaki ellenőr társaságában, a munkafolyamatok megismerése céljából, - persze előzetes egyeztetés és a látogatást jóváhagyó engedély birtokában. Jártam a Mátraaljai Szénbányák Petőfi bányai acélszerkezeti üzemében, a Győr megyei ÁÉV., meg a DÉLÉP szegedi telephelyein. Egyedül az előbb említett vállalat dunántúli acélszerkezeti üzemébe nem engedtek be bennünket. Utóbb kiderült, hogy a tiltásnak mi volt az oka.

Adatokat kértem ugyanis az itt végzett „táblásító” tevékenységről a vállalat illetékeseitől. Kiderült, hogy kondicionált üzemi csarnokban lézer technikával dolgoznak: a pontos méretre szabást és a hegesztést automata gépsoron végzik. Volt egy bibi: míg automata gépekkel végzik a rm. acéllemezek „táblásítását”, erre a technológiai szerelés jellegű munkára az Építőipar 45-ös szakmai számú Lakatos szerkezeteknél a szénacél manuális hegesztésére megadott időnormát alkalmazták és számolták fel a költségvonzatát.

Gyanút fogtam. Irány a műszaki könyvtár: hegesztési szakkönyveket vételeztem és „beleástam” magamat a rm. acélszerkezetek hegesztésének fejezeteibe. Búvárkodásom eredményeként megtudtam, hogy a rm. acéllemezeket táblásító gépsor hegesztő fejének másodpercenkénti sebessége 1 centiméter kell, hogy legyen, mert ha haladási sebessége a lemez széleken lassúbb, a lemez átég, kilyukad! Ismeretekben gazdagodva közöltem ezt a műszaki ellenőrrel. Ő a kivitelező tudomására hozta a kifogásunkat, aminek egyeztetés lett az eredménye, itt is nagy létszámú résztvevővel.

Népes, szakemberekből álló csoport várt bennünket: a cég létesítményi főmérnökének vezetésével. Mi - a műszaki ellenőrrel – ketten képviseltük a Beruházót. Két könyvet vittem magammal: az Ép.lp.

Költségszámítási Normák (ÉKN) Lakatos munkanemeket tartalmazó kötetét, meg a hegesztéssel foglalkozó szakkönyvet.

A műszaki ellenőr elővezette az aggályunkat, ami a rm. acéllemez táblásítás időnormájára vonatkozott. Felhördültek, mintha darázfészekbe nyúltunk volna. Mikor lecsillapodtak, előálltam az érveimmel, és az ÉKN kötetét felmutatva kijelentettem - de hiszen tudták, - hogy a lakatos szerkezetek szénacél hegesztéséhez meghatározott időnormája nem alkalmazható a rm. acéllemez hegesztése esetén.

Majd hegesztési szakkönyvből az érveimet alátámasztó szakaszt felolvastam. Az érveket hallva háborogtak ugyan, de az indulatok csillapultával normál hangvétellű jegyzőkönyv született, itt is 100 millió forintot meghaladó visszatartott összegről.

Itt jegyzem meg, megvolt hát az ok: miért nem engedtek be bennünket az előgyártó gyáregységbe: nehogy meglássuk a gyártási folyamatot.

De mindez – már csak történelem.

Összegezve az árvitákkal foglalkozó témakört: az elmondottak az I. és a II. számú blokk építése folyamán tisztázódtak, az alkalmazható árakat jegyzőkönyvekben rögzítettük, ezért az utóbb épült III.-as és IV.-es blokk kivitelezése folyamán már ezeket alkalmazta a kivitelező.

A beépített acél cellák felületének állagmegóvását az ORSZAK Vállalat végezte. Homokfúvásos, szükség esetén tűpisztolyos módszerrel csillogó fémtisztásra rozsdamentesítették. Ezt a fémtiszta felületet aztán rozsdavédő festékekkel és különleges fedőmázolással látták el. Erre az acéltestre aztán kívül és belül a 22. ÁÉV. szakember gárdája által kidogozott időálló burkolat került.

Az erőmű hűtővizének szállítására szolgáló vezetéket ugyancsak a MÉLYÉPTERV I. Irodáján tervezték. Ez 3 méter (három) átmérőjű acélcsővezeték, mely nyáron és télen egyaránt ellátja feladatát. Egy személyautó kényelmesen elfér benne. Az építkezéssel párhuzamosan készült a Duna partján a kikötő, amelyet a nagyméretű, nagy súlyú alkotó elemek fogadása céljára képeztek ki.

Ugyancsak gyártották az erőmű üzeméhez szükséges alkotó elemeket is: a reaktor tartályt, a gépeket: gőzturbinákat, az áramfejlesztő dinamókat.

A reaktor tartályok Csehszlovákiában pontosabban Csehországban készültek, és tekintélyes méretük miatt vízi úton szállították Paksra, a kikötőbe.

Egy reaktor tartály súlya 240 (kettőszáznegyven) tonna. Ezt az uszályról a folyó fölé benyúló 320 (háromszázhusz) tonna teherbírású kikötői daruval leemelték, és egy 96 (kilencvenhat) kerekű trélerre helyezték.

Ezt követően lépésben haladva beszállították az I. számú reaktor üzem-

csarnokába. Itt egy csarnoki daru leemelte, és az elkészített depóniára helyezte a tartályt, majd gondos előkészítés után függőleges helyzetbe emelték és a reaktor aknába beillesztették. A szó valódi értelmében „illesztették”, mert a tartály előre gyártott csomópontjainak pontosan illeszkedni kellett az akna falába bebetonozott nagyméretű csövekhez.

A képeket látva érzékelhetjük a méreteket egy-egy ember magasságához viszonyítva.

Mindez a négy reaktor építése folyamán megismétlődött.

Az építkezés munka-intenzitásának elemzői kimutatták, hogy a pihenőnap utáni első munkanap „félgőzzel” végzett munkatempót mutat, jóformán csellengéssel telik el.

Ezt kiküszöbölendő bevezették a 7+2, azaz hét munkanap és két pihenőnap, meg a 8+3, azaz nyolc munkanap és három pihenőnap munkarendet.

A két munkarend átfedte egymást, eredménye az lett, hogy állandó, - mondhatnám – „feszített” munkatempóban haladt az építkezés. Ahol mód volt a szigorú ellenőrzésre, ott bevezették még a három műszakot is. Volt olyan időszak, amikor 10.000 (tízezer) ember dolgozott az építkezésen, persze amikor már mind a négy üzemcsarnok adott ehhez munkaterületet.

Sugárzik-e az erőmű?

A mélyépítési munka indításakor egy 100 (száz) méter magas acélszerkezetű tornyot építettek az erőmű és a 6-os út közé, az erőmű telkén. Ezen a tornyon különböző magasságokban a levegő minőségének ellenőrzésére mérő műszereket helyeztek el. Ugyancsak telepítettek a háttér sugárzás mérésére szolgáló műszereket is. Az építkezés kezdetekor mért adatokhoz képest az erőmű működése óta mért adatok nem mutatnak eltérést, pedig a tornyon elhelyezett műszerek az uralkodó széliránynak „útjában” vannak, mert „Dunáról fúj a szél...”

Zárszó –

„Vargabetűt” leíró életutam ’egyenesbe hozásához’, ennek akarásához, mellém szegődött néhány egyszerű, igaz ember, a szerencsecsillagom, a Családom. Törekedtem hasznossá lenni. Ennyire sikerült.

2012. április 11. Szöllősi János